

13 בינואר 2025

הלוואות לצדדים קשורים – ריבית מינימלית לפי סעיף 3(י) וסעיף 3(ט) לפקודת מס הכנסה חוזר מיסים 2.25

סעיפים 3(ט) ו-3(י) לפקודה קובעים חיוב במס לגבי הלוואה או אשראי שניתנו בריבית הנמוכה מהריבית שנקבעה בתקנות, כאשר לכל אחד מהסעיפים הנ"ל יש הגדרות שונות לפיהן ניתן להיכנס לתחולתם. לעומתם, סעיף 85א' מתייחס לעסקה בין לאומית ובכללה הלוואה או אשראי שמתקיימים בה יחסים מיוחדים (כהגדרתם בסעיף האמור) וקובע שהיא צריכה להיות מדווחת בהתאם לתנאי שוק.

לאחרונה פורסמו שיעורי הריבית המינימליים לעניין סעיפים אלה לשנת 2025 ונקבע כי שיעור הריבית השנתי המינימלי לעניין סעיף 3(י) לפקודה הינו 5.02% (לעומת 5.18% לשנת 2024) ולעניין סעיף 3(ט) לפקודה 6.69% (לעומת 6.91% בשנת 2024). שיעורים אלה כוללים מע"מ.

לאור שיעור הריבית המינימלי המשמעותי יש לבחון צמצום יתרות בין צדדים קשורים. כמו כן, אנו מפנים את תשומת הלב להוראות סעיף 1ט3 לפקודה בנושא מיסוי משיכות כספים על ידי בעל מניות מהותי בחברה (ראה חוזר מיסים 9.22 של המשרד – [לחץ כאן](#)).

להלן עיקרי הוראות הפקודה והתקנות בקשר לסעיפים הנ"ל:

א. סדר תחולת הסעיפים

בהתאם לחוזר מס הכנסה 13/2018 בדבר הלוואות בריבית נמוכה ראשית יש לבחון האם מתקיימים תנאי סעיף 85א' לפקודה. כלומר האם מדובר בהלוואה בין צדדים קשורים ושניתנה במסגרת עסקה בינלאומית. רק במידה וזהו לא המקרה, אזי יש לבחון ראשית האם ההלוואה עונה להגדרות שבסעיף 3(ט) לפקודה. במידה וגם סעיף 3(ט) לפקודה אינו חל על ההלוואה יש לבחון את תחולת סעיף 3(י) לפקודה עליה.

ב. שיעורי ריבית לעניין סעיף 3(י) ו-3(ט) לפקודה

במסגרת תקנות קביעת שיעור הריבית המינימאלית לעניין סעיף 3(ט) לפקודה נקבע מנגנון לעדכון שנתי של שיעור הריבית המינימלי בהתאם לסעיף זה וזאת בהתאם לשיעור העלות הכוללת הממוצעת לאשראי הלא צמוד הניתן לציבור על ידי הבנקים.

במסגרת תקנות קביעת שיעור הריבית המינימאלית לעניין סעיף 3(י) לפקודה נקבע מנגנון דומה אולם שיעור הריבית, לעניין סעיף זה, הינו 75% בלבד משיעור הריבית שנקבע כמפורט לעיל.

לאחרונה פורסמו שיעורי הריבית המינימליים לעניין סעיפים אלה ונקבע כי שיעור הריבית המינימלי לעניין סעיף 3(י) לפקודה בשנת 2025 הינו 5.02% (לעומת 5.18% לשנת 2024) ולעניין סעיף 3(ט) לפקודה 6.69% (לעומת 6.91% בשנת 2024).

ג. סעיף 3(ט) לפקודה

הסעיף קובע כי במקרה בו ניתנה לאדם הלוואה (לרבות כל חוב) בלי ריבית או בריבית נמוכה מהשיעור הנקוב בתקנות מס הכנסה (קביעת שיעור הריבית) התשמ"ה 1985 ("תקנות 3(ט)"), אזי יראו בהפרש בין הריבית שנקבעה בין הצדדים לריבית הנקובה בתקנות כהכנסת עבודה, כהכנסה לפי 2(1) או כהכנסה לפי סעיף 2(4) והכל בהתאם לאופי היחסים בין נותן הלוואה למקבלה (עובד-מעביד, ספק-לקוח או יחסים מיוחדים אחרים בהתאמה).

הסעיף ממעט הלוואות שניתנו לבעל שליטה שהוא חברה למעט אם מדובר בחברה משפחתית ו/או שקופה או לחילופין שותפות (על הלוואות כאמור יחולו הוראות סעיף 3(י) לפקודה).

החוזר מציין כי החיוב בהכנסה יחול על מקבל הלוואה גם אם החברה רשמה את ההכנסה בדוח ההתאמה שלה (ללא רישום פקודת יומן המחייבת את מקבל הלוואה).

הערות ודגשים:

- בהתאם לעמדת רשות המיסים, שיעור הריבית המינימלית כולל מע"מ לפיכך יש לחלץ את המע"מ מהסכום שהתקבל.
- לגבי הלוואה לעובד שאינו בעל שליטה ואינו חבר בני אדם, בסכום קרן של עד 8,640 ש"ח (מעודכן לשנת 2024) ו-8,400 לשנת 2023, שיעור הריבית הינו שיעור עליית המדד בלבד (ולא הריבית המינימלית שנקבעה בתקנות).
- סעיף 3(ט) חל גם במקרים בהם סעיף 3(1ט) חל וזאת לגבי התקופה שבין משיכת הכספים מהחברה ועד למועד החיוב בהתאם לסעיף 3(1ט) לפקודה.
- יובהר כי הריבית שנקבעה בתקנות הינה הריבית המינימלית ואין כל מניעה לקבוע שיעור ריבית גבוה יותר ובלבד שהוא מבוסס על תנאי שוק (בהתחשב בתקופת הלוואה, המצב הכספי של הלווה והבטחונות הקיימים, אם בכלל).

ד. סעיף 3(י) לפקודה

הסעיף קובע כי במקרה שבו חברה נתנה הלוואה או יחיד שמנהל הנהלת חשבונות כפולה לצד ג', איתו הם מקיימים יחסים מיוחדים, וההלוואה ללא ריבית או בריבית נמוכה מהקבוע בתקנות מס הכנסה (קביעת שיעור הריבית לענין סעיף 3(י)) התשמ"ו 1986 ("תקנות 3(י)") אזי יראו בהפרש בין הריבית שנקבעה בין הצדדים לריבית הנקובה בתקנות כהכנסה בידי נותן הלוואה לפי סעיף 2(4) לפקודה.

יצויין כי בדומה להערה בקשר להוראות סעיף 3(ט) לפקודה, סכום הריבית כולל מע"מ.

הסעיף מגדיר יחסים מיוחדים בהגדרה רחבה למדי. לדוגמה, כיחסים בין אדם לקרובו וכן שליטה (מעל 5%) של אחד הצדדים להלוואה על הצד האחר או כשהצדדים להלוואה הם בשליטת אותו אדם או שיש ביניהם שיתוף פעולה של דרך קבע וכיו"ב.

יצוין כי קיימת חשיפת מס משמעותית בהלוואות בין חברות אחיות, כאשר רשות המיסים עשויה לטעון כי בהלוואות כאמור קיימות 2 עסקאות: (א) חלוקת דיבידנד לבעל המניות של החברה, ו-(ב) מתן הלוואה על ידי בעל המניות הישיר לחברה האחות. זקיפת הריבית המינימאלית אינה מבטלת חשיפה זו ולצורך צמצום החשיפה מומלץ להתייעץ עם מחלקת המיסים במשרד.

הסעיף מחריג רשימה מסוימת של הלוואות עליהן ההוראות אלו לא יחולו:

- חוב לקוח/ספק בשל שירותים או נכסים (לא בשל סיבה אחרת);
- הלוואה שהיא עסקה בינלאומית כמשמעותה בסעיף 85א' או הלוואה שסעיף 3(ט) חל עליה, כפי שצינו לעיל לגבי סדר תחולת הסעיפים;
- הלוואה שנתן מוסד ציבורי כחלק ממטרתו הציבורית;
- שטר הון שאינו צמוד ואינו נושא ריבית בין שתי חברות המקיימות ביניהן יחסי שליטה (לפחות 25%) ושהוא לתקופה של 5 שנים לפחות וניתן לפירעון רק לפני חלוקת עודפי הרכוש במקרה של פירוק (כלומר אחרון בסולם הנושים). נציין שאם תנאי השטר שונו או שהשטר נפרע אזי יש להחיל את הוראות הסעיף החל מיום הנפקת שטר ההון.

נציין שבתקנות נקבעו 3 חריגים בהם שיעור הריבית שקבוע בתקנות יהיה שונה לגביהן:

1. **הלוואה שניתנה במט"ח (רשימה סגורה של מט"ח המפורטים בתקנות)** – שיעור הריבית יהיה השינוי בשער החליפין של אותו מטבע חוץ בתוספת ריבית שנתית בשיעור של 3%.
2. **הלוואות BACK TO BACK** - כלומר הלוואה שניתנה ומומנה באמצעות הלוואה אחרת. במקרה כזה בו ההלוואה שניתנה הינה בתנאים זהים להלוואה שהתקבלה לעניין מועדי הסילוק, המטבע בו היא ניתנה וכמוכן שיעור הריבית עליה. וכן שההלוואה שהתקבלה היא לפחות בסכום ההלוואה שניתנה, והם נלקחו וניתנו בסמוך (14 ימים לפני או אחרי) וההלוואה שנתקבלה אינה מ"קרוב" אזי שיעור הריבית שנקבע בהלוואה (שכאמור זהה לשיעור הריבית בהלוואה האחרת) יהיה קביל בעיני רשויות המס.
3. הלוואה שנתן מוסד כספי – מוסד כספי שנתן הלוואה **במהלך העסקים הרגיל** לחברה אחות או חברה שבשליטתו יהיה שיעור הריבית שבו מקובל לתת הלוואות ע"י המוסד לצד ג' בלתי קשור.

להלן ריכוז שיעורי הריבית בהתאם לסעיף 3(י) לפקודה:

<u>שיעור הריבית המינימאלי</u>	<u>סוג הלוואה</u>
5.02% (לשנת 2025)	הלוואה שקלית
שיעור הריבית על ההלוואה שקיבל הנישום	הלוואה Back to Back
שיעור השינוי בשער חליפין בתוספת 3% לשנה	הלוואה במט"ח

בכבוד רב,
קנובל בלצר סוראיה ושות'
רואי חשבון

אנו עומדים לרשותכם לכל מידע נוסף, ככל שיידרש

קנובל בלצר סוראיה ושות', רואי חשבון.

חוזר זה נועד למסירת מידע כללי בלבד. אין לראות בחומר המתפרסם בחוזר זה משום ייעוץ או חוות דעת כלשהיא. לפני נקיטת צעדים כלשהם אנו ממליצים על קבלת ייעוץ מקצועי.

הודעה זו נשלחה אליך מתפוצת הדואר של קנובל בלצר סוראיה ושות', רואי חשבון. אם אינך מעוניין לקבל הודעות נוספות מהתפוצה נא לחץ כאן. לכל בעיה או שאלה נא לפנות ל- info@mgi-israel.co.il או בטלפון +972.3.600.7822